

Envision 4.7 -konferenssin suositus: Transformatiivinen eli uudistava oppiminen

Mitä on transformatiivinen eli uudistava oppiminen ja miten se liittyy kestävän kehityksen tavoitteeseen 4.7?

Transformatiivinen oppiminen on kasvatusta ja koulutusta, joka edistää oppijoiden sitoutumista, aktiivisuutta ja kriittistä ajattelua sekä edesauttaa/ tukee rakentavaa ja dialogista suhdetta toiseen. Kestävän kehityksen tavoite 4.7 kuvaa kasvatuksen, koulutuksen ja oppimisen olevan transformatiivista silloin, kun se on arvoperustaista ja edistää maailmankansalaisuutta, kestävä kehitystä, ihmisoikeuksia, sukupuolten tasa-arvoa, rauhaa ja kulttuurien monimuotoisuuden arvostamista. Tämä edellyttää välttämättä toimintälähtöisyyttä, joka yhdistää opettajan ja oppijan kaikissa kasvatuksen ja koulutuksen innovatiivisissa muodoissa ja näin edistää maailmankansalaisuuden käsitettä. Yksilössä tapahtuva kehitys siis toimii väistämättä systeemisen muutoksen ajurina.

Envision 4.7 -tiekartta korostaa, että rohkaiseminen useiden näkökulmien omaksumiseen eri aloilta, kriittinen ja luova ajattelu sekä toiminta, osallistuminen ja kokemuksellisuus ovat ratkaisevan tärkeässä osassa transformatiivisessa oppimisessä. Tällainen lähestymistapa saa aikaan rakenteellista muutosta tiedoissa ja asenteissa, jolloin oppijasta tulee muutoksen tekijä.

Miten EU voi edistää transformatiivista oppimista?

Bridge 47 näkee, että kestävä kehitystä tukeva transformatiivinen oppiminen on elinikäinen prosessi ja yhteiskunnallisesti merkityksellistä, sillä se edistää muutosta sekä yksilöiltä, yhteisöiltä ja järjestelmiltä vaadittavaa kehitystä.

Tämä tavoite on selvästi EU:n perussopimuksissa ja käytännössä ilmaistujen arvojen mukainen. EU:n opetusministerien vuonna 2015 antamassa Pariisin julistuksessa¹ tunnustettiin, että koulutuksella voidaan puuttua syrjäytymiseen ja että koulutus ”juurruttaa perusarvoja” ja auttaa yksilöitä ”kehittymään aktiivisiksi, vastuullisiksi ja avarakatseisiksi yhteiskunnan jäseniksi”. Vuonna 2019 annetussa neuvoston päätöslauselmassa eurooppalaisen koulutusalueen kehittämistä tulevaisuuteen suuntautuvien koulutusjärjestelmien tukemiseksi² painotetaan, että ”koulutus on ratkaisevassa asemassa niiden (...) arvojen ja motivaation edistämiseksi, jotka ovat olennaisia oikeudenmukaisen ja tasapuolisen yhteiskunnallisen muutoksen kannalta”. Instituutioiden rajat ylittävä sitoutuminen tähän lähestymistapaan on pantu täytäntöön yhteisenä tavoitteena edistää yhdenvertaisuutta, sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja aktiivista kansalaisuutta eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisissa puitteissa (ET 2020).³

Vaikka kansallinen opetussuunnitelma on jäsenvaltioiden päätäntävällässä, EU voi kehottaa ja koordinoida opetussuunnitelmiin liittyviä toimia. Ratkaisevan tärkeä seikka on, että EU:n toimielinten tietyt keskeiset painopisteet selvästi tukevat transformatiivisen oppimisen edistämistä. Parhaiden tulosten saavuttamiseksi EU:n politiikan on oltava yhdenmukaista ja integroitava transformatiivisen oppimisen periaatteet kaikkiin EU:n prioriteetteihin.

Varmistaa vuoteen 2030 mennessä, että kaikki oppijat saavat kestävän kehityksen edistämiseen tarvittavat tiedot ja taidot esimerkiksi kestävä kehitystä ja kestäviä elämäntapoja, ihmisoikeuksia, sukupuolten tasa-arvoa, rauhan ja väkivallattomuuden kulttuurin edistämistä, maailmankansalaisuutta, kulttuurien monimuotoisuuden sekä kulttuurin osuutta kestävässä kehityksessä arvostavan koulutuksen kautta.

¹Julistus kansalaisuuden sekä vapauden, suvaitsevaisuuden ja syrjimättömyyden yhteisten arvojen edistämiseksi koulutuksen avulla.

²Neuvoston päätöslauselma eurooppalaisen koulutusalueen kehittämistä tulevaisuuteen suuntautuvien koulutusjärjestelmien tukemiseksi 2019/C 389/01.

³Eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategiset puitteet, 2009.

Euroopan vihreän kehityksen ohjelma

Jotta EU voisi onnistuneesti muuntautua runsashiilisestä vähähiiliseksi taloudeksi ja parantaa samalla kansalaisten elämänlaatua, on ratkaisevan tärkeää varmistaa, että jokaiselle yksilölle rakentuu valmiuksia osallistua yhteistyössä systeemisen muutoksen aikaansaamiseen. EU:n Life-ohjelma⁴ vastaa osaltaan tarpeeseen tehdä sidosryhmäyhteistyötä ajattelutapojen ja asenteiden muuttamiseksi, mutta jotta todellista muutosta voisi tapahtua, on transformatiivisen oppimisen oltava tämän ohjelman keskiössä.

Euroopan digitaalinen valmius

EU:n sitoutuminen varmistamaan, että digitalisaatio palvelee ihmisiä ja ympäristöä ja noudattaa kaikessa kestäväen kehityksen periaatteita, edellyttää uudenlaisen osaamisen ja valmiuksien kehittämistä. Sekä digitaalityöjät ja työpaikkoja edistävä koalitiio,⁵ joka tähtää kansalaisten digitaalisten taitojen kehittämiseen monialaisella yhteistyöllä, että digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelma ovat askel kohti tämän tavoitteen toteutumista. Jotta ketään ei jätettäisi tästä kehityksestä (leave no one behind -periaate), osallistavan ja oppijakeskeisen koulutuksen on oltava valtavirtaa näissä hankkeissa.

Ihmisten hyväksi toimiva talous

Jotta kaikilla eurooppalaisilla olisi yhtäläiset mahdollisuudet elämässään, EU:n sosiaalisen strategian on otettava mukaan kaikki kansalaiset aktiivisina toimijoina määrittelemään, miten kansalaisten oikeuksista tulee todellisuutta. Tämä on ollut Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin päätavoite ja sitä jatkaa Vahva sosiaalinen Eurooppa oikeudenmukaisten siirtymien toteuttamiseksi -tiedonanto. Päivitetty Euroopan osaamisohjelma takaa myös oikeuden koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen, mikä on vahvistettu Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarissa. Transformatiivisella oppimisella saadaan aikaan kriittisiä ja innostuneita sosiaalisten oikeuksien tukijoita. Koska Erasmus+ -ohjelma keskittyy opiskelijoihin ja opettajakoulutukseen, se on ollut EU:n toinen tärkeä kanava tämän systeemisen muutoksen aikaansaamisessa.

Vahvempi EU maailmannäyttämöllä

Uudessa kehityspolitiikkaa koskevassa eurooppalaisessa konsensuksessa⁶ EU sitoutui takaamaan, että ”kaikilla on ne tiedot, taidot, valmiudet ja oikeudet, joita he tarvitsevat voidakseen elää ihmisarvoista elämää, osallistuakseen täysipainoisesti yhteiskunnalliseen elämään”. Transformatiivinen oppiminen on merkittävässä osassa, kun halutaan taata, että EU kunnioittaa sitoumustaan ja palvelee globaalia kehitystä myös rajojensa ulkopuolella.

Eurooppalaisen elämäntavan edistäminen

EU:n perustana olevat arvot ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artikla). Tavoitteella 4.7 halutaan edistää kaikkia näitä arvoja. Jos EU on sitoutunut suojelemaan ja edistämään keskeisiä arvojaan, sen on tartuttava tilaisuuteen ja luotava eurooppalainen koulutusalue (European Education Area) vuoteen 2025 mennessä, panostettava koulutukseen muutosvoimana ja varmistettava, että kaikilla EU:n kansalaisilla on taattu mahdollisuus käyttää oikeuksiaan kaikilla yhteiskunnan aloilla.

Uutta vauhtia eurooppalaiselle demokratialle

EU toteaa, että kansalaisilla on oltava vahvempi rooli EU:n päätöksentekoprosessissa ja prioriteettien asettamisessa. Tämän ymmärtäminen on keskeisellä sijalla keskusteltaessa Euroopan tulevaisuudesta. Jotta kansalaisten osallistuminen olisi merkityksellistä, kansalaisten on oltava halukkaita osallistumaan prosessiin aktiivisina toimijoina. Transformatiivinen oppiminen edistää tällaista toimijuutta ratkaisevan tärkeällä tavalla.

⁴Asetus ympäristö- ja ilmastotoimien ohjelmasta (Life) 2014–2020.

⁵Digitaalityöjät ja työpaikkoja edistävä koalitiio vuodesta 2016 alkaen.

⁶Uusi kehityspolitiikkaa koskeva eurooppalainen konsensus ”Meidän maailmamme, meidän ihmisarvomme, meidän tulevaisuutemme”, 2017.

Suosituksset

Jotta EU voisi toteuttaa kestävän kehityksen tavoitteet menestyksekkäästi ja edistää samalla prioriteettejaan, **Bridge 47 kehottaa kaikkia toimijoita** ryhtymään Envision 4.7 -tiekartan suositusten mukaisesti seuraaviin toimiin:

1. Tavoitteen 4.7 saavuttamiseksi on luotava yleiseurooppalainen kokonaisvaltainen strategia, joka määritellään ja toteutetaan kaikilla tasoilla ja johon sisältyy transformatiivinen oppiminen.
2. On lisättävä tietoisuutta siitä, miten transformatiivinen oppiminen määritellään, mitä sillä pyritään saamaan aikaan, miten se yhdistää formaalin, non-formaalin ja informaalin oppimisen, ketkä ovat avaintoimijoita ja miten se yhdistyy EU:n jäsenvaltioiden olemassa oleviin menettelytapoihin, EU:n poliittiseen johtajuuteen ja palveluihin.
3. On mahdollistettava ja luotava uusia tilaisuuksia niiden toimijoiden ja oppijoiden osaamisen rakentamiseen ja taitojen kehittämiseen, jotka ovat mukana kestävässä kehityksessä edistävissä transformatiivisessa oppimisessa.
4. On jaettava parhaita käytäntöjä ja tuettava unionin laajuisia ja jäsenvaltiotasoisia koalitioita, jotka ilmentävät transformatiivisen oppimisen eri osa-alueiden vahvuuksia ja osaamista sekä tunnistettava yhteisiä intressejä, ohjeita ja toimia, jotka liittävät eri toimijoita toisiinsa uusilla tavoilla kestävän kehityksen tavoitteen 4.7 tulosten saavuttamiseksi.
5. Transformatiivista oppimista on lähestyttävä yhdenmukaisella tavalla ja sen periaatteet on integroitava kaikkiin asiaan liittyviin politiikan osa-alueisiin ja menettelytapoihin. Varsinkin Euroopan laajuisen, kansallisen ja alueellisen politiikan ja menettelytapojen on huomioitava tarve formaalille, non-formaalille ja informaaliselle koulutukselle, jotta tuloksena on johdonmukainen ja osallistava lähestymistapa, joka painottaa sukupolvien ja kulttuurien välistä oppimista kaikilla kasvatuksen ja koulutuksen tasoilla.

Bridge 47 kehottaa myös EU:n jäsenvaltioita toimimaan seuraavasti:

6. Transformatiivinen oppiminen on integroitava sekä formaaliin opetussuunnitelmaan että osaksi osaamiskehyksiä ja uusien ja työssä olevien opettajien koulutusta. Tämä on tehtävä sisällyttämällä transformatiivinen oppiminen osaksi olemassa olevia osaamiskehyksiä sekä tehostamalla opettajien koulutusta ja räätälöimällä se opettajien tarpeisiin.

Bridge 47 kehottaa myös Euroopan komissiota toimimaan seuraavasti:

7. On hyödynnettävä nykyisiä prosesseja ja ohjelmia, jotta transformatiivinen oppiminen otettaisiin osaksi sisäisiä lausuntokierroksia sekä kaikkia yhteisten kehysten ja niitä koskevien rahoituspäätösten ohjeasiakirjoja, jotta menettelytapojen jatkuvuus ja toimeenpano voidaan varmistaa.

Bridge 47 kehottaa myös Euroopan parlamenttia toimimaan seuraavasti:

8. Transformatiivisen oppimisen periaatteiden toteuttamista EU:n politiikassa on seurattava ja edistettävä.

Tämän asiakirjan sisältö on yksinomaan 15 hankekumppanin vastuulla eikä sen voida millään tavalla katsoa edustavan Euroopan unionin näkemyksiä.